

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékre külf.
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 6 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .
Egyesszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**Felelős szerkesztő: **H. MÓRICZ PÁL.**Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros polt sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A politikai helyzet.

— Újabb harc. —

A politikai helyzet Héderváry új kormányelnökkel nemhogy megjavult volna, sőt inkább bonyolultabbá, bizonytalanabbá vált.

Az új kormányelnök az ellenzék dicséretes kitartása folytán visszavonta ugyan a katonai javaslatokat, de tegnapi nyilatkozata szerint az országot más oldalról akarja megbénítani, ami még nagyobb károkat hozna az országra, mint a katonai javaslatok.

Az új kormányelnök elakarja ejteni Széll Kálmán törvényhozási alkotásainak egyik legértékesebbjét az 1899: XXX. törvényzikket. Valóságos garanciális törvény ez, a mely biztosította Magyarországnak azt, hogy anyagi érdekeit a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződés alkalmával — amennyire az a vámközösség korlátain belül lehetséges — megvédelmezhesse, másrészt biztosította azt, hogy a vámszövetség Ausztriával csakis az 1867. XII. törvényzikk feltételei mellett jöhet létre, ami ha meg nem történnék, Magyarországnak teljes cselekvés szabadság van. E törvényzikknek különösen fundamentális fontosságú rendelkezése az, hogy a külfölddel indítandó tárgyalások

előtt az autonóm vámtarifa új autonóm vámtarifával helyettesítendő.

Nagy megdöbbenéssel vették a politikai körök tudomásul Khuen-Héderváry beszédéből azt, hogy ő ezt a fontos garanciális rendelkezést el akarja ejteni és felhatlmazást akar kérni a törvényhozástól, hogy az új autonóm vámtarifa nélkül is megindithassa a tárgyalásokat a külföldi kormányokkal. Általános a vélemény, hogy az új kormány eme kivánságának teljesítése tiszta lehetetlenség. Kereskedelmi szerződések iránt tárgyalni, vámtarifa nélkül annyi, mint háboruba menni fegyver nélkül. Azonkívül e kivánságnak rejtett célja nem lehet egyéb, mint létrehozni a vámszövetséget és a kereskedelmi szerződéseket a nélkül, hogy az 1867: XII. törvényzikkben foglalt feltételek respektáltatnának; vagyis ez a kísérlet nem más, mint az ischli klausolának egy sokkal rosszabb, veszedelmesebb alakban való felujítása.

Ez az egy körülmény maga elegendő arra, hogy a Khuen-Héderváry kormányt a bukásra érette tegye.

Az ellenzék azzal a kormánnyal szemben nem tartozik semmi kimélettel, amelyik működése első pillanatában a törvény, a kiegyezés szelleme és a

nemzet garanciális jogai ellen ilyen veszedelmes támadást intéz. Ilyen a kormányt sem támogathatja azt a kormányt, amelynek feltételül tüzte ki a Széll-féle kormányzati rendszer folytatását és amelynek mégis az az első dolga, hogy a Széll-kormányzat legértékesebb alkotására kezdet emel.

És hogy az ellenzék, a Kossuth-párt megakarja és meg is védi a nemzet jogait, biztosítékul szolgál az alábbi távirat, melyet városunk II. kerületének szeretett képviselője dr. Bakonyi Samu a déli órákban küldött lapunkhoz és amely érdekesen világítja meg a politikai helyzetet. Ime a távirat:

A politikai helyzet ugyszólván óráról-órára változik. Az új miniszterelnök programja Magyarország gazdasági önállóságának utolsó reményességét akarja megsemmisíteni.

Héderváry gróf, az új miniszterelnök ugyanis bejelentette, hogy az 1899 harminczadik törvényzikk amaz intézkedését, mely a Széll Kálmánnal kötött paktumnak egyetlen vivmánya, hogy tudniillik a külfölddel vámtarifa nélkül kereskedelmi szerződéseket kötni nem szabad megfogja változtatni. Ezzel együtt elesik a közös vámtarifa elkészítésének elmulasztásához kötött

Italozás.*

Irta: **Halmi Bódog.**

Aratás idejének egy vasárnap déutánján, mikor a fáradt testnek nemcsak nyugalom kell, hanem vidámságot adó borital is — mert ügyefogyott ember az, akinek nincs semmi kivánsága — Marosháza tágas kormájában összegyűlt a falu tekintélye. Módos gazdák ültek a hosszú, zöldrefestett asztal körül, javakorabeli családok emberek, meg két legény, a Gergely Ábris, meg a Csöndes Jóska. Elég edeltség volt köztük, nem volt különös panaszkodás a termés irányában, az Isten meghozta a kamatját jóformán minden küzködésnek, minden munkásságnak. Baj se sok történt az idén, halált hozó nyavalyák a falut elkerülték, csak azt aratta le a fekete kaszás, a ki fogyatékos testi állapotával már nagyon megérett reája. Bor is termett jócskán, „jó fajtájú”, aranyos színű, nagyon izlett a szomszós toroknak. Helyesen beszélt a jegyző ur, mikor így szólott:

— A bor szeretetével egészen másképp van az ember, mint a más gazdasággal,

*A szerzőnek Marosházi történetek cz. most megjelent kötetéből.

másnál a nagy bőségességtől megcsömörlik az ember gusztusa tőle, de a bor akkor esik jól, mikor nem gyűszűvel mérik mindenféle hamissággal, hanem széles bőséggel ereszt magából a gerezd a nedvét, azt az erős, kellemetes fajtát, mitől a bánat elszáll, a jókedv meg még nagyobb lesz.

A pap is mondott valami okosat a borról, hogy:

— Mikor az ember nagyot nyel a pohárból és a belső része zavarogni kezd, az egész állapot nem olyan, mint a más betegség, érzi az ember, hogy nincsen rendben minden, még se sopánkodik nagyon, hanem mindenféle furcsaságot csinál tőle, kaczag is, kurjongat is, csipkedi a menyecskéket.

Arról nem beszélt senki, ami rosszat a bor csinált a hanyatló portákban, mikor a dob pergett, inségnek bajait, tökéletes földtelenség ezer keservét, a mit az a pompás színű „Szikra Gyöngye” termés a népnek okozott, egy sem emlegette. Inkább nótáztak. A Gergely Ábris, legény létére, hogy ő neki is része legyen az öregebbek társaságában, rágyujtott:

Nincsen olyan leány több a világon,
Mint a párom, kőkényszemű virágom,
Az Isten is megáldja!
Ugy ölel a karjába.
A mióta engem szeret
Nem vagyok már bus árva.
Piros babos keszkenőjét oda'dta,
Sokat szenved szerelmünknek miatta.
De azért én megmutatom,
A pap elé eljuttatom.
Pár hold földért nem hal meg a szerelem.
Öreg gazda tegyél jót,
Értsd meg az okos szót,
Mert különben acsolhatod,
Mert különben csinálhatod,
Lányodnak a koporsót.

Az öregek összenéznek, a dálnak mélyesége ereje valami sajtáságos, ijedt hangulatot keltett. A szilaj, szenvedélyes erő, mintha a valóság kegyetlenségét sirná. Mit is? . . . Csöndes Boris dolgát, a legszebb leányét, kit a szive vonzódása, fonóbeli esték együtt való léte, Gergely Ábrishoz húzott, de a mód, az apa kivánsága, el-eltszigálta tőle. Csöndes Jóska, a kinek huga volt a leány, lassu, óvatos hangon mondta az Ábrisanak:

az a biztosíték, hogy ebben az esetben az önálló vámterület tényleges megvalósítása közetkezik.

A bán csak hogy kabinetet alakíthasson ezen szándékát pártunk előtt elhallgatta. **Neki tehát addig, míg garanciákat nem nyújt arra, hogy végzetes tervét végképpen el nem ejti, a kormányzást lehetővé nem tehetjük.**

Ez ma a helyzetképe és én csak arról biztosíthatom választóimat, hogy pártunk az ország legéletbevágóbb érdekeinek védelmében a végső elszántságig teljesíteni fogja kötelességét.

Bakonyi Samu

Debreczen város II. választókerületének orsz. gyűlési képviselője.

Nemzeti vívmányok nélkül nem adunk egyetlen ujonczot sem.

Gunyolódnak, kicsinylik győzelmünket, harczra készülnek most azok, kiknek vagy semmi, vagy igen csekély részük volt abban, hogy visszavertük a katonai hatalom követeléseit, melyet elodázhatlannak hirdettek a Széll-kormány és kész volt inkább veszélybe sodorni az alkotmányosságot, mintsem levette volna a napirendről.

A páholyból nézték, míg mi küzdöttünk, sőt voltak olyanok, kik helytelenítették küzdelmünket. Most pedig,

midőn a leghatározottabb győzelmet arattuk — mert elértük a cél, melyet kezdettől magunk elé kitűztünk, most meg ők gáncsolnak azért, hogy e győzelmünk után nem tartjuk tovább az országot törvényen kívüli állapotban. Kezdetől fogva azt hirdettük, vegyék le a napirendről az ujonczlétszám emelését s akkor meglesz az indemnités és a költségvetés. Még a Széll-kormány lemondását megelőző napon is ezt jelentettük ki és tudattuk, hogyha a kormány a javaslat levételével nem állítja helyre a törvényes állapotot, ez esetben mi élesebb fegyverekkel küzdünk.

Teljesen érthetetlen tehát az észjárás, amely úgy akarja feltüntetni az eseményeket, mintha pártunk megalkudott volna.

Mióta jelent észszerűleg megalkudást az, ha valaki végre kicsikarja azt, amit tőle makacsul hónapokig megtagadtak? A két küzdő fél közül melyik alkudott meg ilyen esetben, az-e, aki megkapta a mit követelt, vagy az, aki megadta?

A legegyszerűbb józan ész azt mondja, hogy megalkudott a körülményekkel, megadta magát az, aki teljesítette, amit tőle a másik fél teljes erővel követelt és nem adta meg magát, aki megkapta a mit követelt. Hirdettük nyíltan, hogy felemelt ujonczlétszámot csak nemzeti engedménnyel kaphat a katonai hatalom. De azt is

hirdettük nyíltan és állni fogjuk törhetlenül, hogy vagy nem lesz a jövőben sem ujonczemelés vagy nemzeti vívmányok árán lesz. Most a katonai hatalom inkább lemondott az ujoncz emelésről, mintsem nemzeti vívmányokat ajánljon érte. Lemondott az ujoncz emelésről és megadta magát.

Azt soha sem mondtuk mi mint párt, hogy mindkét követelésért obstruálunk — ezt egyesek mondták közülünk, de csak úgy, mint egyéni véleményyt és semmi pártmegbízás nélkül. Azonban ezek is hozzájárultak a párt határozatához, mely egyedül volt korrekt, helyes. Azok, kiknek nincs elég ereje rombolni, ha ütnek, megszerezhetik honfi érzelmeiknek azt az elégtételt, hogy tovább üssenek most, bár jobb lett volna, ha erősebben ütöttek volna akkor, amidőn folyt a nagy harcz a kormány közt és köztünk. Nekünk azonban, kik elég erősek vagyunk arra, hogy romboljunk, ha ütünk, nekünk meg kell fontolni azt, hogy tovább üssünk-e, vagy pedig rendes eszközökkel folytassuk a küzdelmet?

A küzdelem már-már veszélyeztetni kezdte az alkotmányosságot és kezdett az országnak nagy anyagi károkat okozni; de mégis erkölcsi lehetlenség volt abba hagyni az obstrukciót, míg cél nem ér.

De most, midőn a katonai hatalom meghátrált és visszavertük táma-

— Többet értek a nótából, mint költsége, meg aztán a mit értek, amiről sopánkodik, nem való a koresma asztalra. Itt az italozás járja, nem busulás, a mi csak titokban való; így, meg nezd: milyen szép a bor-nak színe.

— Nem vagyok szomjas, nem köll az ital — felelt Ábris tompán.

— Ökör iszik köllve, ember barátságából. — biztatja a jegyző és erre a talpraesett beszédre olyan nevetés támadt, hogy csak úgy harsogott az egész ivószoba.

Kihallatszott még a söntésbe is — mert módos forma koresma volt a Singeré. — úgy, hogy a Róza leány kérés nélkül hozott pár literrel a jóból, mert tapasztalásból tudta, hogy a vidám kedvű ember nem szereti üres kancsókat. Elszállt a nótának bánatossága és kezdődött a jegyző évődése újra — nagy selma volt bizony a jegyző:

— Tudják-e kendtek, hogyan osztzkodott a Vadas koma a sógorával azon a sertésen, a mit a szentmihályi vásáron közösen vettek?

— Szeretném hallani, — szólt a kisbiró, a ki azért volt becses embere a falunak, mert mindenki dolgát olyan fülelve hallgatta.

— Hát tudják kendtek, hogy a Vadas koma sógora, a Vadas Gábor, olyan jámborforma asztalos-mester, takarmány dolgához, állat értékéhez nincs neki felfogása, így mikor a téltre való disznóvétel ideje eljött, megkérte Vadas sógort, mondván neki: kendnek nagyobb a tapasztalatja ilyenekben, nem is szedik reá, mint az én fajtámbeli mesterembert a kereskedők, hát vegyünk közös használatra egy jó hizót, aztán kigyelmed levágatja és atyafiságosan megosztjuk egy mással.

Vett is a Vadas koma, jó két mázsásat, meg is osztotak, de tudják-e hogyan? A furfangos eszű ember keresztbe vágta a disznót, hátulja husát tartotta magának, tökéletlen részét: a fogát, meg a fejét sógorának hagyta.

Megint volt nagy nevetés. Megteltek a korsók és az ivás során megcsendült a Csön-des Jóska nótája.

Kláriss van füzve a nyakára,
Hallgat ám ő a szerelem szavára.
A fonóban minden este meglátom,
Úgy érzem, hogy ő nekem a világom.
Tegnap este szólt: miként az angyalok,
Nem hiszem, hogy ke'ednek én drága vagyok,
Hogyha mégis a templomba másik legény elvinne,

Mondja kelmed mit tenne?

Feleltem én: a legényből

Élő többé nem lenne.

Ez is szép nóta volt; ezután is megindult a suttogás. Biró Ágnes dolgát rebesgette mindenki. Azet a sötétszemű lányét, u ki a szerelmes szók, meg a kedveskedő simulás között is bizalmatlansággal hallgatja a hízlekedő szókat és gondol arra a sok elhervadt virágra, a kinek nem volt más büne, nem volt más baja, minthogy nagyon hitt a legényszónak.

Mert a magyar ember nótája azért olyan szép hangzású, azért olyan könnyet fakasztó, mert nem csinálódik hangszer mellett, hanem mikor a sziv tele van örömmel, mikor a sziv tele van bánattal, gyásznak, kaczagásnak óráján hangzik fel. Minden nótáinknak megvan a meséje, szerelmes párok simulása, halálharagnak bus kongása előzte meg a magyar rónák énekét, ha keressük,

meg is találjuk a sirokat, feltaláljuk a sardékát: azoknak is, a kiknek boldog összeöllekezése a vig éneket a világra hozta...

Ment tovább az italozás, egészen lealkonyult már, lámpagyújtásra nem kerül a sor, ismerős szem a sötétben is látja egymást, meg hát a pohár közel van, meg az se baj, ha eleserélődik, csak az baj, ha üres, azon meg tud segíteni a koresmáros.

Nem is veszik észre, hogy az ivó ajtaja megnyílt és tisztességes ünneplő ruhában belépett Vargáné asszonyság, a bíró felesége aki bizonyosan elunta odahaza a várakozást és eljött megkeresni az urát, a ki éppen széles jókedvében mesélt valami furcsaságot a városi dolgokról, a min a többiek nagyot hahotáztak, legjobban persze a kisbiró. A szép feketeruhás asszonyság lassan odamegy az asztalhoz, és hogy zavarodást ne csináljon, oda sugja az ura fülebe:

— Hallja kelmed, hát még sincsen elég benne?

A bíró feleli:

— Igaz is ám, holnap is lesz nap még.

Feláll a helyéről és lassan, igen vigyázva indul kifelé, de a nagy igyekvés dacára is nagyon lassu a járása. Bosszusan mondja: Megártott a barátság a fejemnek.

Lassanként feltapáskodnak a többiek is, ki könnyebben, ki imbolyogva, elballagnak hazafelé; csak a két legény marad a helyén...

Csend van, szomorú csend. A szerelmes fiatal a bor elbánatosítja, eszébe jutnak a szomorúságok, az életnek ezer nyavalyája és ez a két legény is szinte sir a fájdalomtól, mert hát a nótában nem volt más igazság, mit a vagyódásuk, epekedésük, a lányok szive még néma volt, elzárt, hideg, mint télen a föld.

dását, most sarkon fordulni és a mindent összeomlással fenyegető obstrukciót a másik vagylogosságaért is tovább folytatni — ez az eljárás a mi felfogásunknak megfelelő hazafiúi kötelességekkel össze nem egyeztethető. A mi elvünk nem a 67-es alapon is megvalósítható nemzeti vívmányokkal zsugorodik össze.

A mi elvünk negyedfél évtizedig az önálló magyar hadsereg volt és ma is az s nemcsak a nemzeti vívmányok.

Az önálló magyar hadseregért rendes fegyverekkel küzdött pártunk negyedfél évtizedig. Megmaradt pártunk hagyományai mellett ma is, ha győzelmünk után a hagyományos küzdőterre lépünk. Ha a katonai hatalom nem okult mostani vereségéből és ismét megakarja majd sarcolni a nemzetet, mi ismét ott leszünk és nemzeti vívmányok nélkül nem fogunk adni ujonczemelést.

Igaz, hogy most a helyzet kedvezőbb a harcra annyiból, hogy a kormány törvényes uton nem bírsem költségvetést, sem ujonczot szerezni. De kedvezőtlenebb is, mert a törvényen kívüli állapot már oly sokáig tartott és oly fontos ügyei az országnak várnak elintézésre, hogy most a sarkon fordulás és a dupla győzelem követelése az országot a végromlásba sodorhatná.

Vegye magára ezt a felelősséget aki akarja, de mi nem vesszük.

Az önállósítás kérdéséhez.

(A kereskedelmi pályára való tekintettel.)

Irta: **Hajdu József.**

Az önállóság utáni vágy az emberrel veleszületett benső ösztön, ez a mi bennünket folyton arra sarkal, hogy előre törjünk.

A bölcsőtől kezdve ez időpontig eltöltött időt csak előkészítő avagy tanuló éveknek tekinthetjük, az anya hárt nem ismerő szeretete és fardozása folytán megtanulunk jarni és beszélni; majd kisedővintézetbe es iskolába jártnak bennünket, a mely hivatva van belőlünk hasznos polgarokat nevelni.

Hajlamunknak megfelelőleg, vagy szülők intézkedése folytán, a tudományos pályát választjuk magunknak és akkor egyetemet, műegyetemet stb végzünk: vagy bizonyos idő multával elhagyván az iskolát, iparos vagy kereskedővé képezzük ki magunkat, avagy egyéb foglalkozás után látunk. A tudós pályán az állami — vagy egyéb vizsgák sikeres elvégzése után veszi kezdetét az önállóság egy bizonyos neme; ha a hivatalnoki pályát választjuk, ugy a hivatal gondoskodik bár lassu, de biztos előmenetelről. A hosszú éveken át szerzett ismeretek és fardozásainknak kamatját most kezdjük élvezni, hol szorgalmunk, tehetségünk és megbízhatóságunk által mindinkább előre haladhatunk, bár társadalmunk egyik betegsége: a protectió hajhászása itt is, miként minden téren megnehezíti a boldogulást és az érdem és tehetséghez mért fokozatos előléptetést. Ha mint hivatalnok nagy vagyronra nem is tehetünk szert, némileg kárpótól ama tudat, hogy bizonyos évi

munkálkodás után baleset és az aggkor megélehesi gondjai ellen többé-kevésbé biztosítva vagyunk.

Még az iparos pályán sem oly nehéz a boldogulás és az önállósítás eszméjének a megvalósíthatása, sőt ha jobban szemügyre vesszük a dolgot, egy intelligens és szakmáját alaposan értő iparos főleg anyagi jólét tekintetében sokszor nem cserél bármily magasrangu hivatalnok vagy híressé vált tudóssal.

A kereskedőnél hosszas előképzés után az önállósítás nem érhető önmagától folyó dolognak, ez időpontot neki kell meghatározni, és itt két körülmény jön egymással konfliktusba és pedig az önállósítás utáni törekvés és az óvatosság, hogy e fontos időpontnál meggondolatlanságot ne kövessünk el. Azok, a kik kedvező anyagi viszonyok között, avagy családi, rokoni kötelek stb. folyton egy már fenn álló üzletbe vagy vállalatba mint társak vagy érdektársak lépnek be, csak igen csekély mérvben jutnak ily frázisba, a kinek azonban a vagyont csak az esze, ügyessége, munkaereje és munkakedve stb. alkotják, az sokáig fog magában tételődni, míg a fontos lépést megteszi. Ha e megfontolás már a korábbi években sem volt oly könnyű, mennyivel nehezebb a kérdést a jelenben megoldani, mert számolni kell ama körülménnyel is, hogy míg a multban egyáltalában nem, vagy kevésbé volt ok a panaszra, manapság csaknem minden téren és élethivatásnál nagy a túltömöttség, miért is a létérti harc jóval nagyobb küzdelemmel járt. Most nemcsak arról van szó, hogy kimutassuk ügyességünket hanem másnak a versenytársainknak az ügyessége felett is kell győzedelmeskednünk, hisz manapság annyi az egyuton haladó stréber és vetélytárs, hogy csak az küzdheti fel magát, a ki igazán agilis és versenyképes.

Ha komolyan fontolóra vesszük a dolgot, nem is oly könnyű feladat, saját képességük felől helyes ítéletet hoznunk az önálló működést illetőleg. Valaki lehet főnökének vezetése alatt igen ügyes segéd, levelező vagy könyvelő stb. és sikeresen le is bonyolíthat üzleteket a más számlájára és veszélyére és emellett az önállóan való működésre mégis képtelennek bizonyulhat; viszont meg gyakran azt tapasztalhatjuk, hogy az alkalmazottak közül sokan, mint alárendelt egyéniségek életrevalóságuknak kevés jelét adták, miért is tehetségük iránt kedvezőtlen véleményvel voltak és mint önálló főnökök mégis a legfényesebb eredményt érték el saját vállalatuknál avagy nem ritka az az eset sem, hogy sok kereskedelmi alkalmazott lankadatlan buzgalma, tanulás vagy a szilárd akaratereje által idővel ügyes kereskedővé válik, különben ezt annak tulajdoníthatjuk, hogy a kereskedelmi alkalmazottnak akarat és gondolatereje korlátok közzé van szorítva, míg a főnök szabaduszóként szedelheti a hullámokat. Miként az uszó magáról tudja a legjobban, képes-e magát a víz felett tartani és élete koczkázatása nélkül a víz legmélyebb részéig elhatolni, ugy minden kereskedelmi alkalmazottnak legjobban önmagának kell éreznie, vajjon eljött-e az idő, de mindenekelőtt megvan-e a képesség arra, hogy önállósíthassa magát? Ezekből is látható, hogy itt sem szabályt felállítani nem lehet, sem utasítást adni, hanem mindenkinek önmagában kell tudni a, elérkezett-e a kereskedelmi alkalmazottra nézve — a fordulópont ideje.

Egyetmást ugyan felemlíthetünk, a mi általuk szem előtt tartandó: ne önállósítsuk magunkat felettébb ifju korunkban. Az önállósításnak támaszkodni kell sokoldalú

ismeret és képességre, avagy egyszersmind tőkénkire.

Azon pillanattól kezdve, midőn önállósítottuk magunkat, oly gondot szerzettünk magunknak, amelytől soha sem vagyunk mentek, menjen bár jól avagy rosszul az üzletünk; nem tévesztendő szemelőt a nagy felelősség érzete, a mely a gondokat még növeli, pláne, ha nem elég óvatosak vagyunk a hitelt igénybevevő egyének megválasztásában, kiknek az incassónál ez aztán a szólamluk: „fizetek, hogyha pénzhez juthatok, node csak várja . . . várja . . . várjatok!”

A melyik kereskedő hitelre vásárol, annak az esedékességekről soha sem szabad megfeledkeznie, mert ha csak egyszer is nem elégíti ki pontosan a hitelezőjét, már ész a kellemetlensége, azért itt méltán érvényesül az az orosz mondás, hogy a rubel sem rubel többé, ha csak egy kopék hiányzik belőle. A még csak lehet, élvezzük a gondtalan életet, legalább míg a 30-ik életkor felé nem közeledünk. A mi az önállósítás, az üzleti tevékenységnek önállóan való kifejtése által felette korán okoz magának gondokat, az gyakran idő előtt elveszti alkotási képességét és munkakedvét, miért is mindenekelőtt bizonyos fokú szellemi érettségre, nagyobb élet- és üzlettapasztalatokat kell szerezni, amelyek eléréséhez idő szükségeltetik. Természetesen a sok habozás sincs a helyén, és itt megszívlelésre méltók eme szavak: először mérlegeljünk, aztán merészeljünk és aztán cselekedjünk!

Hogy minél nagyobb mérvű ismerettel ellátva kell kilépnünk az élet küzdőterére, az magától értődik. — A szerzett ismeretek gyakran még többet érnek, mint a tőkepénz, mert ez elveszithető, avagy koczkázatnak van kitéve, míg amaz maradandóbb, mint a legbiztosabb üzleti tőke. Miután azonban senki sem tudhatja előre, mikor, hol, mely irányban és mely különleges szakmánál nyílik kinek-kinek alkalma önállósági képessége előnyös kifejtésére, ugy kiki törekedjék minél szélesebb körű ismeretekre. Minden, a mit tudunk, hasznunkra válhatik, minél többet tud valaki, annál bátrabban szállhat sikra a sors szeszélyével, míg a kevésbé tudók csak a szűkkorlátok között mozoghatnak, tehát ismereteinket, amennyire csak lehet, gazdagítanunk kell. Eppen manapság midőn minden téren oly nagyok a követelmények, kell a legnagyobb kincset: a hasznos ismereteket megszerezni. Ezzel, továbbá érettség és gazdag tapasztalatokkal felszerelve a sors minden változásai közepette a kereskedői pályán is boldogulhatni fogunk és jövőnket emberi számítás szerint biztosíthatjuk.

Vajha e sorok megszívlelésre találnának és a meggondolatlan önállók száma minél kevesbedne, a melyek különben is csak az emberi társadalom oly jótékonyan ható hitelrendszerének a megingatását vonják maguk után, ezért is olvashatók olyan gyakran a boltok ajtaján eme sorok: „ez a bolt minden órában kiadó.”

Kereskedőinknek és ifjainknak azért vissza kell térni a régi puritán élethez, munkás tevékenységben, a szép jó és nemes cselekedetek gyakorlásában találják élvezetüket, mert ha szabad idejük csak folytonos mulatozás, kávéházba járással telik el, ugy csak a pályájuk iránti tekintélyt assák alá és nem lesznek a hazának hasznos polgarai és hű fiai. Tagadhatatlan, hogy gvengén, sőt rosszulmennek az üzletek — kevés a munka, de hány meg hány kereskedelmi alkalmazott van alias nélkül a kellő képzettség és az igaz jó kereskedőt jellemző tulajdonok hiánya folytán, goudoljunk azért a Kor eme szózatára is: „raste ich, so rost' ich!”

A mi nyelvtanításunk.

Most megint kétségbe ejtek egynehány embert.

Valami indítvánnyal akarok elő állani, a miről eleve tudom, hogy nem fogják elfogadni.

A gimnáziumi tantárgyak között tekintélyes helyet foglal el a nyelvtanítás. Tanítunk latin, görög, német nyelvet.

A latin és görög nyelv tanítását indokolják a classicus műveltség szükséges voltával. Helyben hagyom. Ebben a classicusan nem classicus világban nem árt egy kis classicizmus.

Ámbár nem értem, hogy ha azt a diákot megtanítanak tökéletesen 8 év alatt heti 7 órában latinul beszélni: mit csinálnának a latin classicusokkal, mert hogy ott bizonyos dolgokat találnának, a mi nem nekik való, az letagadhatatlan tény.

De hát hagyjuk ezt!

Menjünk tovább!

A német nyelvet tanítjuk, mert szükségünk van egy modern nyelv ismeretére! Ez is igaz, hanem hát miért állunk meg a fele uton.

Az elő nyelvek tanításánál mi az irányadó szempont?

Az illő nyelv irodalma első sorban, s az illető néppel való érintkezés másodsorban.

Nos pedig a mi az elsőt illeti az általános elismert dolog, hogy bár a német akár szép- akár tudományos-irodalmat veszik is alapul, a német bár elég „gründlich“, de azért akár az angol, akár a francziát vagy olaszt vesszük is szemügyre, ezek mellett hátra marad.

Nem német ellenes irány beszél belőlem, de már csak az angol világhatalmi állásánál fogva is, ha nem nézem tudományos eredményeit, előbb áll.

És mi mégis a német nyelvvel öljük jó magyar véreinket.

És most lássuk a másik szempontot. Az érintkezés szempontját.

Északon szlávok laknak mellettünk. Keleten szlávok laknak, délen, a hozzá természetes terjeszkedési szempont akár hatalmi, akár ipari, akár kereskedelmi tekintetből nézzük, újra szláv nép fajjal találkozunk, nyugaton az ugynevezett Ausztria szintén szláv állam, melyben a németség uralmát csak erővel tudják fenntartani!

Igaz-e ez vagy nem? Bizony igaz. Mi szlávoktól vagyunk körülveve, igen sokszláv lakik a mi országunkban magában is.

Az egész történelmünk 1516-ig szláv érintkezéssel van tele, mi reánk erős szláv hatás érvényesült, s mi erősen hatottunk a szlávokra. Jövő életünk, politikánk, kereskedelmünk, iparunk mind a szlávok felé irányul (józan politika mellett.)

És mi mégis csak a német nyelvet tanítjuk.

Franciaország nagy nemzeti ellentétben van a némettel, Németország harczeit a francziával ismerjük, s kölcsönösen tanulják egymás nyelvét. Jó politikából.

Ez a viszony van az angol s francia között is!

Csak mi nem tudunk józanul gondolkodni!

És ugyan mi ellen érve van annak, hogy mi a gimnáziumba behozzunk egy szláv nyelvet rendes kötelező tantárgyul?

Talán egyetlen egy érvet tudnak felhozni, a mely eleve hamis kiindulási pont.

A nemzetiségi elvet! Pedig nincs igazuk. A nyelv tudással ha a nevelés magyaros, nem tettünk még senkit rossz magyarrá.

És ez az ok van mellette. Az érintkezés sokasága, a földrajzi helyzet, a politikai kapcsolat, a jövő kérdése . . .

És a műveltség szerzés terén sem volna megvetendő tőke.

A mit az orosz irodalom most produkál, az mind ős erő, oly ős erő, a melyet siet megragadni egész Európa, s ülteti át a maga kertjébe. hogy fe frissitse magát. Nagy, hatalmas erő az, amelylyel jobb most első jelentkezésében megismerkedni, hogy ismerjük jól, mert ha egyszer teljes erejével, mint ismeretlen elébünk áll, úgy járunk vele, mint Batu khánnal jártunk, és a hogy velünk járt nyugat Európa . . . azért, mert nem ismert bennünket . . .

És oly óriási ellentét sincs közöttünk! A legszomorubb napjainkban is mikor mint ellenfél állottunk szemben, rokonszenvet találtunk nálunk! Nem egy hősünket a győző ellenfél szava szabadított meg a felül kerekedett levett ellenfél szenttelen bosszujától.

És azóta is meg van a rokon szenv; Rákóczy kardja elég bizonyíték reá!

És ennek a népnek, az oroszoknak nyelvvel boldogulni lehet az egész környező szláv világon.

Ezer ok van mellette s érdemleges ok egy sincs ellene . . .

És azért mégis elzárkózunk tőle.

De hát régi igaz közmondás ám az: maga kárán tanul a magyar!

Majd ha egyszer megtanultuk, hogy ennek a nyelvnek a nem ismeréséből több kárunk van, mint a német tudásából hasznunk, akkor majd talán elő vesszük, de vajjon nem lesz-e késő akkor?

NAPI HIREK.

Impressziók a bánról.

Rendkívüli érdeklődéssel várta ma a magyar politikai világ Khuen-Héderváry grófl bementését, mert ebből akart magának vélemény formálni a volt bán politikai egyéniségéről. Az ítélet, amint most már megállapíthatjuk, éppenséggel nem kedvező. Általános és osztatlan az a felfogás, hogy Khuen-Hédervárynak nincs meg a z a k é p e s s é g e, h o g y M a g y a r o r s z á g o t a válságból kivezesse és annak számára nyugodt kormányzást biztosítson. A parlament fölött nemcsak hogy uralkodni nem képes, de arra egyáltalán hatást gyakorolni képtelen. A saját pártjában semmi melegség, semmi ragaszkodás nem nyilvánul meg iránta; az ellenzék animó zítását lefegyverezni szintén nem képes. Nyugalma, amelyet a mai viharban magára erőltetett, nem igen imponál, hanem eltaszít és bizalmatlanságot kelt. Esméi egyáltalán nincsenek; következőképp koncentráció hatást semmi irányban sem gyakorolhat, minek folytán a megindult bomlási proceszust — amely a szabadelvű pártban a legnagyobb — nem képes föltartoztatni. Attól lehet tartani, hogy kormányzói képességeinek fogyatékosságát azzal igyekszik majd pótolni, hogy erélyesnek akar mutatkozni és elhamarkodott, okatlan, erőszakosságokra ragadtatja magát, amivel még csak növeli a zürzavart. A parlamenti körök általában ma már b u k o t t e m b e r n e k tekintik Khuen-Héderváryt, a ki kormányalakításával mindössze eggyel szaporította azokat a kísérleteket, hogyan lehetne Magyarországot a nemzet kielégítése nélkül kormányozni.

A főkapitány szabadságon.

Boczko Sámuel rendőrfőkapitány ma kezdi meg hat heti szabadságidejét. Ezalatt a főkapitányt Végh Gyula, a bűnügyi osztály főnöke helyettesíti.

Személyi hir.

Kovács József polgármester ma városunkból pár napra Parádra utazott, hova családját fürdőzésre kísérte el. A polgármester távollétében a holnap tartandó központi választmányi ülésen helyettese Vecsey Imre városi főjegyző fog elnökölni.

Marhavész Debreczenben.

A legveszedelmesebb állatbetegség, a ragályos száj és körömfájást állapították meg Debreczenben. A marhavészt hivatalosan konstatálták, melyről a következő értesítés számol be:

Debreczen sz. kir. város V-ik és VI-ik körzetében ragályos száj és körömfájás állapított meg a szarvasmarha állományban, mivel e két körzet állománya megvizsgálandó, felhivatnak az összes tulajdonosok, hogy állataikat újabb értesítésig a legelőre 1903. Julius hó 1-től ki nem bocsáthatják. Felhívom továbbá, hogy az állatok járlatait, a vizsgálatot teljesítő állatorvosnak a helyszínen átadni kötelesek, megjegyeztetik, hogy az V-ik körzet nagyrészt a város belterülete is, tehát tehát a város melletti összes legelőkre, (csordákra) vonatkozik a betiltás, a VI-ik körzet a Pallag, a nagycsere és részben a halapi erdőség. Mezőrendőrkapitányság.

Könyvtár a városházán.

A városi tanács tegnap délután tartott bizalmas értekezletén elhatározta, hogy a nagy kultur városok mintájára könyvtárt állít fel a városházán. A városi könyvtárnak már is szép alapja van. Egész sereg törvény, törvényhatóságok monografiája, jelesebb íróink munkái képezik a könyvtár anyagát. A könyvtár rendezésével Konecz Ákos főlevéltáros, városi főkönyvtáros bízott meg, a ki az új könyvtárt a városháza kistanásstermében fogja berendezni. A városi könyvtár könyveit kék és sárga kötésben fogják elhelyezni az új könyvtárban.

Hány perczent lesz a pótdadó.

A belügyminiszter — mint annak idején jeleztük — jóváhagyta az idej költséget azzal a változtatással, hogy az alapokból vett kölcsönök törlesztésére nézve megváltoztatta a közgyűlés határozatát. A közgyűlés ugyanis azt határozta, hogy az alapokból kölcsönvett összegekből 2% törleszt évenként. A miniszter erre azt mondja, hogy a közgyűlésnek erre nézve régebbi határozatai vannak, melyek szerint 5—6% törleszt. Ehez a régi határozathoz ragaszkodik a miniszter. A pótdadót nem állapítja meg, hanem felhívja a várost, ilymódon igazítsák ki a költségvetést és ennek alapján állapítsák meg, hány perczent legyen a pótdadó. Vecsey Imre főjegyző a számvevőséggel most dolgozik a pótdadó perczentjének megállapításán. Biztos értesülésünk szerint a pótdadó 1—2 perczenttel ha emelkedik azon összesen felül, melyet a közgyűlés ez évre megállapított, vagyis 38—39% lesz.

Eljegyzés.

Deogárió László pénzügyőri főbiztos kedves leányát Jolánt, eljegyezte Jóna Mihály pénzügyi segédtitkár.

Elmaradt állatvásár.

Tegnap a rendes keddi hetivásár elmaradt, mert Balmaz-Ujvárosban fellépett a száj és körömfájás, úgy, hogy Ujvárosra el is rendelték már a zárlatot. Debreczen körül most csaknem minden járásban dul valamilyen állatbetegség. A tegnapi vásárra sok vidéki gazda jött s valamennyien csalódottan tértek vissza.

Ajánlatok iskolaépítésre.

A városi közgyűlés határozataiból még a folyó évben 6 tanterem és két új tanítói lakás fog felépülni, a reformatus elemi iskolaztatás első rendezése képen. Az új iskola és tanítói lakás építésére kiírt pályázat ma d. u. 5 órakor járt le. A beérkezett ajánlatokat jul. 3-án fogják fölbontani.

A homokkerti óvoda

Évzáró ünnepélyére, mely e hó 4-én, azaz szombaton reggel 9 órakor veszi kezdetét. A szülőket és érdeklődőket szívélyesen meghívja az óvónő.

A tanulás áldozata.

Ismét egy szegény fiú, a ki mindent elkövetett, hogy szülői és tanárai megelégedését megnyerhesse. K. J. VII. osztályú gymnazista, színjeles tanuló az ambíció áldozata. Tulbuzgalmában éjjel és nappal egygőze tett. Gyenge szervezete azonban nem bírta az óriási szellemi megerőltetést és a gyilkos kór, mely ifjainkhol oly sűrűn szedi áldozatait, őt is megtámadta. Orvosi tanácsra hazánk valamelyik fürdőjébe kellene mennie, de szorult anyagi viszonyai nem engedik. A jótékony közönséget felszólítjuk hogy adakozásával mentse meg a szegény ifjút a hazának és szüleinek. Társadalmi uton mozgalmat indított az üzletvezetőség két tisztviselője Bárdossy Gyula és Strausz Ármin kik az adományokat a máv. üzletvezetőség és lapunk szerkesztősége útján köszönettel felveszik és köszönettel nyugtazzák.

Békés családi élet.

Brutális módon bánt el Korinyi József a Szabó István feleségével. Mind a ketten egy házban laknak s eddig jó egyetértésben éltek. Tegnap azonban valami nézeteltérés támadt köztük a mi annyira felbosszantotta Korinyit, hogy fejszét ragadva rohant a Szabó István felesége ellen. A megremült nő szobájába menekült és magára zárta az ajtót. Korinyi ide is utána ment. Fejszéje csapásaitól az ajtó betört és a védtelen asszonyt véresre verte. Az esetről értesült rendőrség magánlak megsértése és súlyos testi sértés czimén megindította a megtorló eljárást Korinyi József ellen.

Értesítés.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya részéről értesítettnek a szülők, és gyámok, hogy a m. kir. honvéhadapród iskolákba az 1903—1904. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó Pályázati véghatáridő f. évi augusztus hó 1-ső napja a vonatkozó hirdetések a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségében (Városház emelet 17 ajtó) betekinthetők, hol az érdeklődők felvilágosítást nyernek.

Öngyilkos leány.

Szerelmi bánatában marólagot ivott Kiss Róza. Tegnap éjjel hosszú, kínos szenvedés után kiszenvedett. A szerencsétlen véget ért leány ma a kórházból fogják eltemetni.

Szerencsétlenség.

Végzetes szerencsétlenség történt tegnap a Nyiregyháza felé vezető vasut mentén a 3-ik számú örházban. A pályáról 10 éves Gyurka László nevű iskolás fia pajkos ságból egy nagy karosszékre mászott fel s azon különféle tornagyakorlatokat csinált. Szülei hasztalan tiltották el a veszedelmes játéktól, a kis Laci mindig keresett alkalmat, hogy újra kezdhesse. Engedetlenségéért szörnyű módon meglakolt. A nagy karosszék felborult és jobb felső lábszára eltört. A súlyosan sérült gyermeket a kórházban ápolják.

Parasztpárbaj.

Együtt szolgáltak Ökrös Lajos és Lukács Mihály tehenészek Török Gábor erdőmesternél, de megfért egymással sehogysem tudtak. Lukács mindég incselkedett a kissé eszelős kollegájával. Ökrös, aki végre is elvesztette türelmét és kegyetlenül elbán az incselkedővel. Tegnap reggel ugyanis alig érték ki a legelőre, Lukács újból bosszantani kezdte Ökröst. — Egy darabig csak tűrte Ökrös pajtása goromba tréfáit s mikor már azt gondolta, hogy elég volt, a kezében levő fűtykös boldogabbik végével úgy oda vágott Lukács koponyájához, hogy az megszedülve az ütéstől elterült a földön. Fején szörnyű nagy seb tátongott, melyből erősen patakzott a vér. Lukácsot idegen napszamosok vették pártfogásukba és behozták a városba. Ökrös megugrott.

Új tagok fellépte az Angelotti mulatóban.

Fényes estéje lesz ma a mulatóban, ugyanis ma mutatkozik be a szenzációs új műsor, melynek főbb szerepei a következők: Jean Stroober, a francia groteszk komikus, a komikusok királya. Pagamini, a 7 éves hegedűművész, a ki melleleg említvén, annak idején Debreczenben született. Namtunak, a fenomenális pirot zeneművész és Berényi Mariska a kitűnő énekesnő és tánczosnő. Látjuk, hogy az igazgatóság a rossz időjárás dacára sem kiméli a költséget, fáradságot, csakhogy közönségünknek újat és jót mutathasson.

Elvesztett.

Egy fehér fekete foltos s ugyancsak fekete babos koros him vizsla, „Reims“ névre hallgat. Kéretik a szives megtaláló Gerőcz József péterfia-u. 1. szám alá eljuttatni, hol is illő jutalomban részesül.

Távirat.**A képviselőház ülése.**

— A küzdelem tovább tart. —

Budapest É. k. d. u. 2 ó.

A képviselőház mai ülése iránt újból szokatlan nagy volt az érdeklődés. Az ülésen megjelent Kossuth Ferenc is, ki tudvalevőleg a Kossuth párt tegnapi értekezletén bejelentette, hogy a pártelnökségről lemond.

Napirend előtt Nessi Pál szólalt fel. A póttartalékosok behívását tette szóvá. Kijelenti, hogy Fejérváry törvényszegést követett el, mert a póttartalékosokat épen az aratás idejére hívta be fogyvergyakorlatra.

Kiáltások a szélsőbalon: Disznóság! Gyálat! Gázság!

Nessi: A munkaerő elvonásával családokat tesznek tönkre. Örvend, hogy az új honvédelmi miniszter magyar ember. — Arra kéri, intézkedjék, hogy a behívásokat vonják vissza.

Kolossváry honvédelmi miniszter kijelenti, hogy tájékoztatja magát az ügy felől és azután ad érdemleges választ.

Kiáltások: Fejtse ki most álláspontját és ne aratás után. (Nagy zaj.)

Ezután **Barabás** Béla szólalt fel. A miniszterelnök tegnap elhangzott programjához akar szólni, de előbb figyelmezteti a honvédelmi minisztert, hogy itt más szókas van, mint a katonaságnál. Itt a miniszterek álianak a Haz rendelkezésére. A miniszternek ilyen sürgős ügyben azonnal kell válaszolni.

Majd áttér a miniszterelnök programbeszédére.

Azt kérdi Hédervárytól, minő kvalifikációk képesítették őt a miniszterelnökségre. Horvátországban tönkretette Magyarország tekintélyét. A népet majdnem forradalomba kergette, a „magyar“ nevet gyűlölttette. Tehát erélyessége volt az egyedüli kvalifikációja a miniszterelnökségre.

A nemzetet tovább is Bécs járszalagján akarják vezetni. Mi magyarok egymást ütjük, holott közös érzéssel arra kellene törekednünk, hogy Ausztriától elszakadjunk. A katonai kamarilla elzárkózik minden nemzeti követelménytől.

A bánnal a párt semmiféle paktumot nem kötött. Egyoldalú kijelentések történtek. **Mi kijelentettük, hogy hajlandók vagyunk a küzdelmet felhagyni, ha végkép visszavonják a katonai javaslatokat, de ezen hajlandóságunk nem jelenti azt, hogy a nemzeti vívmányokért tovább ne küzdenénk.** — (Taps a szélsőbaloldalon.) Öszig, míg könnyű szerrel levernek minket, nem várhatunk. (Tetszés.) Másik követelésünk a nemzeti vívmányok, jobban mondva: nemzeti sérelmeink orvoslása oly természetesnek látszott, hogy elválaszthatatlan volt előbbtől, de a miniszterelnök elzárkózott előlük.

Programbeszédében csalódtunk, a z nem egyéb mint a párt becsapása. (Taps.) Ugyanilyen becsapás az 1899. XXX. t. cikk kijátszása.

Kérdi a bántól, felvilágosította e a királyt, értésére adta e, hogy mit mondtak ok. Addig ittrend nem lesz, míg a nemzeti követeléseket nem teljesítik. (Tetszés.)

Kötelező nyilatkozatot kér a kormánytól a nemzeti követelmények teljesítésére nézve, kell, hogy a többség és a korona is hozzájáruljanak. **Követeli, hogy a hadsereg esküdjék fel az alkotmányra, a Gotterhalte kiküszöböltessék, követeli végül a magyar vezényleti nyelvet, a magyar zászlót és a magyar czimert.**

Ha ezekre nem kapnak kötelező ígéretet, a küzdelmet, mint eddig, minden megengedhető fegyverrel folytatni fogják. (Viharos taps a szélsőbaloldalon.)

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Vidéki hírek.**Egy honvédhadnagy öngyilkossága.**

Vantsó Imre a székesfejvári 17. honvéd gyalogezred hadnagya, Vantsó Gyulának, az esztergomi primási birtok jószágkormányzójának fia, hirtőn este tíz órakor a Sóstói sétányon szíven lötte magát. A lövésre többen siettek elő, csakhamar megérkezett Theodorovits ezredorvos is, aki az ut melletti magas fűben már halva találta a hadnagyot. Holttestét beszállították a csapatkórház hullaházába. A szomorú esetről a hadnagy szüleit táviratban értesítették. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Agyonverte az apósát.

Szilák Lajos napszamos együtt lakott az apósával Kis János napszamosmal az Aréna ut 24. számú lakásán. Állandó volt a viszálykodás az após és vő között, mert Kis János semmivel sem járult a háztartás költségeihez és keresményét rendszerint elitta. A család így nélkülözéseknek volt kitéve. Emiatt Kis felesége elutazott Czeglédre, rokonaihoz. Szilák ezért vasárnap szemrehányást tett apósának, amiért anyósát elűldözte hazuról. A vita oly heves lett, hogy Szilák egy lécdarabbal többször fejbeverte apósát. Az öreg embert súlyos sebével a Rókusba szállították, ahol ma meghalt. Szilákot a rendőrség letartóztatta.

Gyilkos asszony.

Borzasztó kegyetlenséggel véghez vitt gyilkosság történt a temesmegyei Susánvec községben. Egy Kasocarin nevű 70 éves öreg embert aki együtt lakott fiával, meggyilkolta a fiával vadházasságban élő Barliu Ikonia. Az asszony folyton czivakodott az öreg emberrel, sőt az utóbbi időkben éhezette is. Emiatt Kasocarin el akart költözni a fiától s kijelentette, hogy vagyonát is másnak adja. A gonosz asszony boszúból egy éjszaka meggyilkolta az öreg embert. Báltaival agyonvágta, azután testét szétdarabolta s zsákba kötve a patakba dobta. A szomszédok, akik hallották a zajt, följelentették a gyilkos asszonyt, akit letartóztattak.

Felhőszakadás.

Óriási záporosó szakadt le a hó 23-án Somostelke községre, mely egy házat és több melléképületet, valamint 2 kazal szénát elsepert. Legnagyobb szerencsétlenség azonban az volt, hogy egy 12 éves fiút is magával ragadott az árvíz és Buzásbessenyő község határáig vitte, honnan a kis fiút a homokból már csak halva huzhatták ki. A vizár oly vehemens erővel rohant tova, hogy ami útjába esett, mindent elsepert. Az elmosott ház és pajta roncsaiból csak szétzórva lehetett egyes darabokat feltalálni. A kertekben a veteményt és gyümölcsöt, a mezőn a gabonák legnagyobb részét leiszápolta a nagy ár. A kár óriási s a szegény lakosság keserve s bánata kimondhatatlan.

Öngyilkos festőművész.

Kecskemétről jelentik, hogy az odaváló református temetőben a minap agyonlőtte magát egy fiatal festőművész, Losonczy Jolán, aki nemrég fejezte be Budapesten festőművészi tanulmányait s akinek igen

szép jövőt jósoltak. Losonczy Károly nyugalmozott adótárnok leánya volt s családjában ez már harmadik öngyilkosság. Tetteinek okát nem tudják.

Élő fákllya az országuton.

Sümegről írják: Csandó József csehi, veszprémmegyei gazda vasárnap reggel be ment Sümegre, hogy heti eleségét bevásárolja. A töbkek között vett egy liter spirituszt is, amit a kezében vitt. Így indult gyalogszerrrel hazafelé. Amikor Várrét közlébe ért, találkozott Koczó Imre és Tar József legényekkel, akik kocsin mentek. A két legény felvette Csandót a kocsira. Ut közben Csandó a lába közé helyezte a spirituszos üveget, hogy a pipára gyujthasson. Ekközben a kocsi valami gödörben megzökent, minek következtében az üveg eltört és a spirítás végig ömlött Csandó ruháján és a kocsiban volt szalmán. A zökkenés pillanatában a szerencsétlen ember utána kapott az üvegnek, de ekkor kiejtette kezéből az égő gyufát, a miután a kiömlött spirituszt felgyujtotta. Egy pillanat alatt Csandó ruhája és az egész kocsi lángban állott, valamennyien leugráltak a kocsiról, a két legény azonban a kocsit akarta előbb megmenteni s csak akkor ugrottak már Csandóhoz amikor az egész ember lángban állott. Az égő ruhát már nem tudtak eloltani és a szerencsétlenül járt ember iszonyú kínok között össze esett. Bevitték Sümegre, a hol iszonyu kínok között meghalt.

Hogyan bánnak a póttartalékosokkal?

Erre Kaincz János szentesi főgépész csetevel felelünk. Kaincz május 2-án 13 napos fegyvergyakorlatra behívót kapott, mely őt Nagykanizsára idézte. Kaincz arra kérte a katonai hatóságot, engedje meg, hogy a közeli Békés Csabán tölthesse ki fegyvergyakorlatait. Május 16-án kapta meg a választ, melylyel teljesítették a kérelmet és június 2-ára Csabára hívták be.

Kaincz e napon kora reggel jelentkezett 30 társával a 101. hadkiegészítő parancsnokságnál. Egy főhadnagy szedte el a berukkoló tartalékosok könyveit. Mikor a főhadnagy Kainczhoz érkezett, kinek könyvét elvette, azt kérdezte tőle rossz magyarsággal, honnan jött és mi a foglalkozása. Kaincz elmondotta, hogy Szentesről jött és gépész.

— „Maka van asz a szentesi képész? Marss két napra a tutyiba!” — mondotta a kétesillagos osztrák-magyarul hebegő hadfi.

Kaincz nagyon megörült a szives fogadtatásnak, de mégis csak megkérdezte, hogy miért is ez a lekötélező nyájasság. Erre azonban nem a főhadnagytól, hanem az időközben odaérkezett alezredestől kapta meg a választ:

— „Kuss! kuss! kuss! Tartsd pofád, mert még majd több kapsz lesz.”

S Kainczot, ki a katonai előírás szerint minden kötelességének eleget tett valóban, június 2-án délután egy órakor levittek a sötét egyes magán fogházba.

Június 4 ig, tehát teljes két napig maradt Kaincz elzárva s az egész idő alatt egyetlen egy falat ennivalót nem kapott, de ahelyett mindkét nap 12 órán keresztül meg volt vasalva. Kaincz június 4-én egy órakor délután szabadult ki a fogságból, midőn is fegyvergyakorlata kitöltése nélkül hazabocsátották. Kaincz az ügyet feljelentette a magasabb katonai hatóságnak. A csabai alezredest Stubbnának hívják.

Magyar bankót hamisító olaszok.

Mintegy öt-hat hónappal ezelőtt Fiumében és több környékbeli városban rájöttek arra, hogy nagymennyiségű hamis tizkoronás papírpénz van forgalomban. A rendőrség annak idején széleskörű nyomozást indított meg a hamis pénz forgalomba hozói kipuhatólására, ami sikerrel is járt.

Megtudták, hogy a hamis tizkoronásokat Ankonában gyártották, amelyeket a jól szervezett pénzhamisító banda, tagjaival egyszerre több városban forgalomba hozott. A pénzhamisításban több tekintélyes ankonai jómódu kereskedő, és egy gyártulajdonos is részt vett. A banda kinyomozott tagjait le is tartóztatták és rövid időre a hamis papírpénzek kikerültek a forgalomból. De egy-két hónap múlva ismét találtak itt ott az ankonai pénzhamisító műhelyből kikerült tizkoronásokat. A hajsza újból megindult a pénzhamisítók ellen. Ezuttal a fiu-me rendőrség itt le is tartóztatott egy embert, aki összeköttetésben állott az ankonai pénzhamisítókkal és nála 86 darab hamis tizkoronást találtak.

A pénzhamisítók úgy látszik, most hosszabb szünet után ismét felütötték fejüket, és megint forgalomba bocsátották gyártott bankóikat. Tegnapelőtt, mint nekünk jelentik, Napolyban letartóztattak egy embert, akinél harmincezer korona értékű hamis tizkoronás papírpénzt találtak. — A bankók egyeredetűek az ankonai hamisítványokkal. Ugyancsak tegnapelőtt Ankonában is letartóztattak egy Palladini Altidero nevű embert, a ki szintén tagja a pénzhamisító bandának. Palladininek nemrég Fiumében gyümölcskereskedése volt, amit most ugylátszik a hamis pénz értékesítésének jobban jövedelmező üzletével cserélt fel.

A rendőrség különben résen van és több gyanus embert figyel meg, akikre nagy a gyanu, hogy összeköttetésben áll az ankonai pénzhamisítókkal.

Rémese a tengerbe dobott leányról.

Rosszul ment a sorsa Breuer Ignác váradi lakosnak törekvő, munkás ember volt, ki családjának szentelie minden percét. De hiába dolgozott kora reggeltől napestig, hiába toldatja meg a nappalt az estével: nem boldogult. Üldözte a sors.

Miután belátta Breuer Ignác, hogy neki itt többé nincs keresnivalója, elhatározta magát, kivándorol a mindenkori sorsüldözött emberek képzelt Elderadójába: Amerikába. Fölült tehát 15 éves leányával, Fánival a hajóra és utnak indult, a boldogulás útjának. Feleségét és három fiát a vizgák idejeig Nagyváradon hagyta.

Az ittmaradottak szivszorongva várták a tengereszallt szeretteikről érkező híreket. A hír nem késett, már hogy is késett volna. Alig ülhettek a „jobb hazát keresők” három nap óta hajón, midőn az egész várost bejárta a hír. Breuer Fáni a tengeren ragályos, gyógyíthatlan betegségbe esvén, elevenen a tengerbe dobott.

E képtelen kohlománynak aztán akadtak terjesztői és négy hétig egyébről sem beszéltek Katonaváron, mint a szerencsétlen nagyváradi leány aggódó hozzátartozóinak is tudomására jutott. Képzeltetni az anyá és nagyanya marcangoló fájdalmát. 4 hétig a legrettenetesebb bizonytalanságban kínlódott a szerencsétlen anya. Végre négy hét után megjött az első levél, melyben az „elevenen tengerbedobott” leány a lehető legkedélyesebben írja, hogy — hála Isten — jó egészségnek örvend.

Eddig a mese, Társadalmunknak egy új modern, de fölötté veszélyes betegsége ez a szándékos roszakaratu híresztelés, ez a pletyka. Az ismeretlenség kényelmes homályába burkolódzó egyes alakok híbbírek terjesztésével foglalkoznak és családok nyugalmát, sőt — nem ritkán — boldogságát is rombadöntik. A társadalom alattomos konkolyhíntői ezek, akik ellen nem is védekezhetünk eléggé; és ők szabadon járnak, ahelyett hogy elvonnék méltó büntetésüket.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (17.)

Írta: ifjabb Móríc z Pál.

(Rákóczi előre nyomul.)

A szikár hegyek közül rövid időn belül előre is nyomult fiatal seregével Rákóczi. Midőn hallotta, hogy a Montecuccoli vasas-zred Munkács környékéről már elvonult, seregével Munkács városát szállotta meg. Velte, noha egyetlen ágyuja sem volt, hogy Munkács várát táborozás által beveheti, anynyival inkább, mert a titkos értesítések szerint a környékben beházasodott várórség és tisztek egyrésze hajlandó volt hűségére állani... Ide hát három napos menet után megérkezvén, a lehetőleg rendezett gyalognépét elszállásolta. A lovassággal pedig a vár környékén csatározott kicsinyég, majd az öröket is kiállítván, megpihent Rákóczi. Nem sokáig pihenhetett; mert a fegyelmetlen sereg feltörte a polgárok pinczeit és részegeskedni kezdett... De alig csillapította Rákóczi ezt a garázda részegeskedést, kémei veszedelmes hírt hoztak. Hogy a marsból visszafordult a Montecuccoli lovasezred és 1200 kitünően fegyverzett, begyakorlott vasas katoná Munkács ellen tart. Rákóczi belátta, hogy tanulatlan, alig fegyverzett 3000 gyalog és 500 lovasból álló seregét ily védtelen helyen, ily elenséges vár aljában legnagyobb meggondolatlanság volna kitenni, ily nagy rendszeres, kitünően fegyverzett lovashaderőnek. De viszont jól tudta azt is Rákóczi, hogy ha minden ellentállási kísérlet nélkül vonul vissza, akkor a nevéhez, serege erejéhez fűzött dicső szét-foszlik; azért a sereg gyöngébben fegyverzett részét azon ürügy alatt, hogy a hatrább eső Szentmihály kastélynál, a biztos hegyvidéken foglaljanak állást, szép szerével hátra, biztosabb helyre küldte, míg maga a jobban fegyverzett kis gyalog és lovas haddal még maradt, le is nyugodott, nehogy futásnak vegye az ellen ezt a visszavonulást. Megjött a híre a gróf Quirini vasaskapitány fogadásának is. Ez a henczegő német fogadta és üzente, hogy Rákócziának kivágja a szívet és kardjára szúrja. Ez a nemes gróf bizonyára a Rákóczi fejére tüzött vérdíjat akarta kiérdemelni, azért esküdött ilyen bandita fogadást.

A vasasok megtámadják az előőrsöket.

A kurucz sereg kisebbszámu előőrsői a város alatt, a Latorca folyó szigetén voltak kiállítva. A reggeli órváltáskor ezekre hevesen támadt egy századvasas német. Rákóczi maga a zajra ugrott ki ágyából, midőn lovassága az utcán az előőrsök védelmére kivágtatott. Rákóczi sövénynyel kerített udvarházban volt elszállásolva. Az ellenséges támadás ezen lármájára első teendője volt, hogy a nád és szalma fedésű városka főutcáján, az udvarház körül két oldalt fekvő házakba helyezte el karabélylyal, puskával fegyverzett csekély gya-

logságát. Maga a fejedelem pedig a fiatal Majos nenessel és néhány jó fegyverzett magyar és lengyel lovagjával a sövénynyel kerített udvarház tárt kapujában foglalt állást.

A tanulatlan, igából fogott lovu, gyöngén fegyverzett kurucz előőrsök első elszánt ellenállását mihamar megtörték a vasplundrás, jól táplált vasasok. A szegény tanulatlan kurucz csapatot, mint a nyulat úgy hajszolták maguk előtt.

A kevély Quirini kapitány vezette az üldözötteket. Csufofódva kiáltotta:

— Szaladjatok nyulak! Most ugyis a kardom hegyére szurom a nyulfi hercegeitek szívet!

A vasasnémet kapitányt megöli Majos.

A gögös Quirini kapitány életével fizette meg gyalázkodó szavait. Mert az üldözö vasasok alighogy elérték az udvarházat, a ház sövények mellett felállított gyalogság puskatüzet adott reájuk. A vitéz Rákóczi pedig a fiatal Majostól és néhány vakmerő lovagjától követve ádáz dühvel ugratott a kapuból az üldözö németekre. Keresztültiportak a vasas csapaton. Maga Rákóczi vitézi kéztusába elegyedett és nemes életének veszélyeztetésével vadalta a megriadt németeket.

A vakmerő Majos Quirini kapitányt rohanta meg.

— No rajta német! Kiáltá a dühödtt magyar Rákóczi szíve kéne néked! Pusztulj el kutya!

Vitézen védekezett a kevély Quirini, hanem őt már nem védte meg sem a kardja, sem a páncélja, sem a bivalynyaku páncélos lovasai, a fiatal Majos egy iszonyú vágással úgy ketté vágta a fejét, arcát, menten szörnyet halt a német. Véresen bukkolt le a lováról.

A megrökönyödött vasasok pedig visszaretíráltak a temetőig. Harmincz katoná maradt le a lóról közülök. Oly iszonyú erővel vadalta őket Rákóczi és néhány elszánt kurucz vitéze, — lovasok és gyalogos egyaránt.

A visszavonult vasasok az egyház melletti czinterem körül állottak fel és foglaltak várakozó állást. E közben Rákóczi kis lovas- és gyalogcsapatát igyekezett rendezni.

A kuruczok menekülnek.

E heves tusa után Rákóczi belátta, hogy kis seregével menekülni kell, noha helyzetükben a menekülés is válságosra válhatott. Ámde ha e szalmafedésű városkában maradnak akkor a vasaszed, mint róka lyukba szoritja őket. A fegyver és tüz által ott kell pusztulniok. Mert a tűzveszély is fenyegette őket, mivelhogy a szomszédos házak már lángba borultak. Szerencsére a fojtó füstöt a német vasasokra verte a szél. Néhány perczig teljesen eltűntek a szem elől. Ezt a rövid időt használta a rettenthetlen Rákóczi. Egyik közlegénynek a szavára a Latorca folyóhoz irányította kis sereget. Az gázlót tudott ott. Tul pedig az Oroszvégen át gyepükkel garádokkal árkokkal környezett szőlőhegy emelkedett. Már oda képtelenség a lovas támadás.

A század vasas parancsnoka szitkokra fakadt, midőn látta, hogy Rákóczi kis seregével a Latorca vizébe gázol, de nem mert a vakmerő kuruczokra támadni. Hanem lovas futárokat küldött a többi lovas századok elé, hogy vágják el Rákóczi visszavonulását. Borzasztó helyzett volt ez. Rákóczi jó távesöve segélyével már messze távolból látta, hogy a páncélos sereg, mint vágtat a rónán keresztül a Latorca felé; Rákóczi minden erejét, rettenthetlen lélekjelenletét összeszedte, hogy a felbomlott,

egymást tipró kis sereget lehető rendben vigye keresztül a vállig érő mély gázlón. Jól esett neki, hogy a zavarodott tömegben mily sok bátor férfi volt és micsoda jóakarattal segítettek neki a vezetésben.

Elérték a tul partot. Most már gyors menetben igyekeztek a szőlőhegyek felé. Rákóczi legutól lovagolt nemes paripáján. Onnét rendezte a csapatot. De most egyszerre iszonyú dőbörgés támadt. Pisztolyaikat sütögetve vágtattak elő a vasas századok. Válságos pillanat volt.

— Be a szőlőbe! Vezényelte a csengő hangú Rákóczi. Még ideje korán lovas, gyalog begázolt, beugrott a gerádján. Rákóczi utoljára ugratott át. Ekkorra már a gyalogsága a gyepü mögül lött is a németekre.

Igy néztek farkas szemet egy ideig. De a nehéz lovasság a karókkal beültett, sövénynyel árokkal kerített szőlőt nem mert megtámadni. Visszavordultak a város felé. Rákóczi és kis fegyveres népét a végveszedelemből kimentette a magyarok Istene.

(Folyt köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. D. Hajduszoboszló. A jelzett ügyben nem értünk egyet. A lap álláspontja épen ellenkezik uraságod jelenlegi azon nézetével, melyet levelében megvilágít és épen emiatt kérésének eleget nem tehetünk.

B. F. Herkulesfürdő. Őcsém nincs ott. Sajnálom, mindenesetre jobb dolgod lenne. A lapot utnak indította a kiadóhivatal. Azt hiszem kapod is rendesen. Szabad idődben — meggyőződésed, van elég — írhatnál egy-két fürdő levelet.

G. F. Szatmár. Az ur i e m b e r i állapot hamis bálvány, amelynek kultusza tenger sok jellemet, vagyont és életet felemészített már eddig is. Többen volnánk, ha csak e m b e r e k tudnánk lenni, de azok igazán!

K. J. Helyben. Cikkét nem közölhetjük, mert nem a dolog érdeméhez szól, hanem személyeskedik. Ilyen közleménynek pedig csak a nyilttéri rovatban van a helye, de az öné a használt durva kifejezések miatt aligha közölné bármely lap még ott is.

Kiváncsi polgár. Utána jártunk a dolognak. A kérdése az, honnan ered ez a mondás: **Borközi állás (állapot)** Ez az érdem nélkül emlegetett furcaság egy valamikor országszerte ismert eredeti alaktól, **Nemes Bisóthka István Debreczeni gubásmestertől** ered (Meghalt 1888.) Az öreg kérelhetetlen toastozó volt és minden lehető alkalommal elmondotta badar köszöntőjét, mely csaknem mindig így szólt: „Borközi állásban emelem poharam több versbe, jelenleg, kívánva, miszerint tisztelt polgártársunkat, N. N. urat, daczára a hazának, daczára ezen városnak, daczára kedves szüleinek, daczára a magyarok Istenének... engedje meg az Uristen, hogy... hálá Istennek.” Verselt is az öreg és következő négy sorát ma is sokan ösmerik Debreczenben:

„Szellemben az ész gyökere!
Vihartosan (igy) hat kifele!
Minden madár eledele
Fűzfa, kenyér és pecsenye!”

G. J. kisasszony. Helyben. A szerelem mindenesetre isteni eredetű és a szabad természet dolga. A házasság azonban társadalmi intézmény. A féltékenység a szerelemben nem okvetlenül alacsony indulat; sokszor összefér még a nagylelkű bizalommal is. A hozomány vadászat nagyobb ellensége a női nemnek minden nőtlenségre kényszerítő állami intézkedésnél és mindig a nő megbecsülésének nagy hanyatlását jelenti.

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készít **Földvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál **félévi**, új berendezéseknél **másfélvi díjtalan** rendbentartás illetve jótállás biztosított. Vidékresoron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára.

TENKE, Biharmegye.

Legolesőbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a női betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld **a fürdőigazgatóság.**

1718—1903.

Pályázati hirdetmény.

Hajdumegye Földes községben megüresedett

községi állatorvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 1000 kor. törzsfizetés s szabályrendeletileg megállapított látogatási és szemledijak.

Pályázni óhajtók felszerelt kérvényeiket alólirott főszolgabíróhoz **f. évi július hó 25-ig** nyujtsák be.

A választás Földes község házában f. évi július hó 29-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Hajduszoboszló, 1903. június 28.

Nábráczy
főszolgabíró.

Családi Singer gép 32 forint.

Értesítés.

Az alant jegyzett cég a maga nemében azon páratlan **kedvezményt** nyújtja mindazon nőknek, kik **Varrógépet** vásárolnak, hogy teljesen ingyen minden utánfizetés nélkül, kitanítja a divatos **női szabászatban.**

Alkalma van tehát mindenkinek, teljesen ingyen hozzá jutni ugy a legdivatosabb nőruha, valamint a fehérnemű szabászatához, valamint a legökéletesebb szabás mintákat szintén díjmentesen adjuk.

Vidékiek 8 nap alatt kitaníttatnak.

Raktáron tartunk **Családi Singer, Karika** hajós **Vibrating**, és **iparos gépeket**, a legolesőbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Szabadalmazott himző készülék minden gépre alkalmazható.

Kerékpárok, valamint alkatrészek igen jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

Rosenberg és Hammer.

Villanyműszeresek, Varrógép és Kerékpár raktár (Piacz-u. 2 sz.)

4610—1903 sz.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága a f. év május hó 15-én kelt 27/3574 sz. határozatával a vármegye törvényhatósági uthálózatára az 1904—1909. években szükséges fentartási kavics beszerzésének vállalati uton beszerzését határozta el.

A fent említett szállítás biztosítása céljából az 1903. évi július hó 20-nak d. e. 10 órájára a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az utvonalonként szabályszerűen egybeállított elosztási kimutatásokkal és mintakövekkel együtt a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek az állampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. Szóban forgó munkálatra vonatkozó elosztási kimutatások és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. jun. hó 16-án.

Rásó Gyula

kir. tanácsos, alispán.

Eltűnt

minden börtisztátalanság és bőrkiütés, ugyszintén börtűszó, bőr és arcvörösség stb. a

Bergmann kátrány kénszappan.

(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co. Dreza és Tetschen a/E. Kapható 60 fill.-vel dr. Rothschnek V. Emil gyógyszertárában.

OOO-OOO-OO-OOOOOOOO

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt
divatos uj mintákban
27 és 32 kr.

Francia delinek
divatos uj mintákban
37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek
15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában
Debreczen, Kossuth-u. 5.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

627—1903. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1324/2—1903. sz. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Donogán és Somossy cég részére Dávidházy Sándor és neje debreczeni lakostól 88 kor. 92 f. töke, ennek 1903. január 1-től számítandó 5% kamatai és eddig összesen 48 k. 66 f. perköltség erejéig 1903. évi ápril hó 22-én bíróilag felülfoglalt s 810 kor. becsült butorok és egyéb ingóságok **1903. július hó 14-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Péterfia 38 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi június 16-án.

Bódogh Zsigmond bir. kiküldött.

„VISK-VÁRHEGY“

Máramaros vármegyében.

Magyarország legolesőbb, legideálisabb vasas, gyógy és fürdő helye.

Szobaárak: 25 krtól 2 frtig.

Mándoky Mihály magyar és viski **Katz Péter** izraelita konyháival.

Tájékozást küld a „**Fürdő Igazgatóság**“ Visk-Várhegy, u. p. Bustyaháza.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszertárakban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)